

Tarih: 19.09.2025

Muhterem Mü'minler!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ

نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اقْسِمُوا الْمَالَ بَيْنَ أَهْلِ الْفَرَائِضِ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ

İSLÂM MİRAS HUKUKU

Aziz Müslümanlar!

Yüce Rabbimiz hayatımızın her anına düzen getirmiş ve ölünceye kadar kişinin adaletten ayrılmadığı bir anlayışın hâkim olmasını emretmiştir. Dinimizin bu titizliği kişinin ölümüyle dahi son bulmamış ve ölüm sonrası bıraktığı malın adalet çerçevesinde taksim edilmesi için gereken tüm tedbirler alınmıştır. Bu anlayışın bir uzantısı olarak Kur'an-ı Kerim'de yüce Rabbimiz miras hukukunu oldukça ayrıntılı bir şekilde bildirmiş ve bunlara riayet edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Peygamber efendimiz de konuyla ilgili detayları açıklamış ve bu bilgileri öğrenmemiz hususunda bizi teşvik etmiştir.¹ Özellikle kadınlara haksızlığın yapıldığı ve mirastan hiç pay ayrılmadığı bir zamanda İslâm dini devrim mahiyetindeki prensipleri hayata sokmuş ve Nisa sûresinde şöyle buyurulmuştur:

“Ana, baba ve akrabaların (miras olarak) bıraktıklarından erkeklere bir pay vardır. Ana, baba ve akrabaların bıraktıklarından kadınlara da bir pay vardır. Allah, bırakılanın azından da çoğundan da bunları farz kılınmış birer hisse olarak belirlemiştir.”²

Günümüzde akrabalar arası yaşanan problemlerin ve küskünlüklerin pek çoğu miras nedeniyle yaşanmaktadır. Miras paylaşımı söz konusu olduğunda, bilen birinden yardım almak yerine akrabalar bu paylaşımı kendi aralarında yapmakla yetinmektedir. Bu durum ise çoğu zaman akrabalar arasında küskünlüklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Oysa miras paylaşımı Allah ve Rasûlünün belirlediği şekilde yapılmalıdır. Allah'ın belirlediği paylar korunmadığında, birileri memnun kalsa bile o paylaşımında bereket bulunmamaktadır. Hatta bereketsizliğin ötesinde kişiler Allah katında mesul olmaktadır. Çünkü hutbemin başında okuduğum hadis-i şerifte Peygamber efendimiz bizi şu şekilde uyarmıştır:

“Miras malını hisse sahipleri arasında Allah'ın Kitabı'na göre taksim edin...”³

Muhterem Mü'minler!

Son yıllarda ne yazık ki İslâm miras hukukuna yönelik bazı haksız eleştirilerin yapıldığı görülmektedir. Bu eleştirilerin merkezinde ise kadınlara haksızlık yapıldığı iddiası bulunmaktadır. Oysa İslâm; evlilik, boşanma, nafaka ve miras arasında bir denge kurmaktadır. Tüm bu alanlarda ise kadınları koruma altına almaktadır. Çünkü kadınların bakımı erkeklere bırakılmaktadır. Erkeklere daha büyük sorumluluk yüklendiği için belli durumlarda daha farklı imkânlar da sağlanmaktadır. Dolayısıyla evlilik, boşanma ve nafakayla ilgili hükümlere bakmadan miras hukukunu anlamak mümkün değildir. Bu nedenle dinimizin hükümlerini doğru bir şekilde öğrenmemiz gerekmektedir. Kişi bu hükümleri uygulayıp uygulamama noktasında serbesttir. Ancak Allah ve Rasûlünün getirdiği hükümlere uygun hareket edip adaletle riayet edenler elbette bunun mükâfatını göreceklerdir.

¹ Tirmizî, Ferâiz, 2.

² Nisa, 4/7.

³ Müslim, Ferâiz, 4.